

UNG FÖRETAGSAMHET

Ung Företagsamhet är en politiskt obunden och ideell utbildningsorganisation. Vi inspirerar och tränar unga att i skolan utveckla sitt entreprenörskap och sina företagsamma förmågor – för en positiv samhällsutveckling.

Bottennappen som kan isolera ditt hus

UF-alumner tar fram innovativt isoleringsmaterial av tång och alger

Här är trenderna och drivkrafterna för unga

Stort intresse för ny rapport baserad på 12 000 UF-företags affärsidéer

Här blir grundskoleelevernas idéer verklighet

Genom Ung Företagsamhet får de lösa riktiga utmaningar från näringslivet

Jämnare spelplan för unga genom UF-företagande

Ny forskning visar på flera effekter av att driva UF-företag på gymnasiet

ung
företagsamhet

A Member of 3A Worldwide

Vi utbildar unga i entreprenörskap – på riktigt

Ung Företagsamhet ger barn och ungdomar möjlighet att pröva och utveckla sin företagsamhet och kreativitet. Dessutom erbjuder vi stöd och utbildning för lärare, både inom grundskolan och på gymnasiet.

Ung Företagsamhet är en politiskt obunden, ideell utbildningsorganisation och är en del av den globala organisationen Junior Achievement (JA). Sedan 1980 har vi utbildat cirka 600 000 gymnasieelever i entreprenörskap genom utbildningen UF-företagande. Sedan 2010 arbetar vi även i grundskolan där vi finns på hälften av landets grundskolor genom våra läromedel och utbildningar. Vi driver även nätverket UF alumni för tidigare UF-företagare. Vi har 24 regionkontor, ett nationellt kansli och cirka 150 anställda i hela landet. Vi stöds både av offentliga medel och det privata näringslivet.

Vi som gjort tidningen

Ung Företagsamhet är en politiskt obunden och ideell utbildningsorganisation. Vi inspirerar och tränar unga att i skolan utveckla sitt entreprenörskap och sina företagsamma förmågor – för en positiv samhällsutveckling.

Ansvarig utgivare

Tove Jarl

Redaktör

Per Brandt
Elin Östblom

Grafisk formgivning

Södra tornet

Postadress

Ung Företagsamhet i Sverige
Box 5501
114 85 Stockholm
ungforetagsamhet.se

Stockholm september 2024

Tack vare Sveriges unga ser framtidens ljus ut

Trots samhällsutmaningar och orosmoln ser jag och mina kollegor över hela landet i Ung Företagsamhet väldigt ljus på framtiden. Varje vecka möter vi elever som identifierar och löser problem därför är jag övertygad om att det är kraften och engagemanget hos barn och unga som kommer att utgöra den stora skillnaden för Sveriges framtid. Sedan starten år 1980 har vi inom Ung Företagsamhet sett till alla ungas unika potential och etablerat en trygg plattform där unga får gå från idé till handling redan i skolan. På så vis har vi bidragit till den innovationskraft och tillväxt som finns inom Sverige och vi står redo att göra ännu mer.

I över 40 års tid har Ung Företagsamhet som nationell organisation utbildat unga i entreprenörskap, där 600 000 gymnasieelever drivit UF-företag (där de startar, driver och avvecklar ett företag under ett läsår) sedan starten. Av dessa var det rekordmånga, 38 824 elever, som startade UF-företag i Sverige under förra läsåret. Vi finns dessutom på drygt hälften av Sveriges grundskolor genom läromedel och utbildningskoncept och vi driver nätverket UF alumni som ger unga entreprenörer personlig utveckling och ett unikt nätverk.

Genom oss får unga träna entreprenöriella förmågor som samarbete, problemlösning och kreativitet. Samtidigt stärker eleverna sitt självförtroende och skolengagemang genom hela skolgången. Som organisation skapar vi en naturlig brygga mellan skola och lokalsamhälle samt en värdefull mötesplats mellan unga och vuxna inom det lokala näringslivet och andra organisationer eller myndigheter. Ett viktigt bidrag, inte minst med exempelvis rapporter från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor, MUCF:s, om att 140 000 unga i åldrarna 16-29 år varken studerar eller arbetar och att en stor andel, cirka 50 procent, varken tror att de behövs eller känner sig delaktiga i samhället. Utanförskap innebär både ett stort personligt lidande och stora samhällskostnader, konstaterar myndigheten.

Det här årsmagasinet är fyllt av exempel på hur vår verksamhet gör skillnad för unga, som vår nya forskning (sidan 10), som visar exempelvis att UF-företagande skapar en jämnare spelplan för unga. Det kan minska könsrelaterade ojämlikhet inom entreprenörskap och företagande och samt ha en speciellt positiv påverkan för elever från från icke-akademiska hem och elever med lågt självförtroende vad gäller akademiska prestationer. Sedan tidigare visar forskning även att de som drivit UF-företag i framtiden;

- oftare får jobb,
- har färre arbetslöshetsdagar
- och oftare startar eget företag, som dessutom anställer fler.

Problemet? Alla får inte samma möjlighet. Två tredjedelar av alla gymnasieelever kommer inte få chansen att driva UF-företag. Och många grundskoleelever går miste om möjligheten att arbeta med entreprenörskap redan i tidig ålder.

Därför arbetar vi för ett samhälle där alla unga får utveckla sin företagsamhet – det skulle frigöra en stor outnyttjad potential. Vi ser att unga idag hellre tar saken i egna händer än att vänta på reformer – en kraft och ett engagemang som vi måste ta vara på, både för individen och för lokalsamhällets skull.

Tove Jarl, vd Ung Företagsamhet

Ung Företagsamhet är Årets samhällsaktör

För sitt arbete med att ge unga möjlighet att pröva sina idéer, förmågor att leda sig själva och andra och för sin dokumenterade samhällspåverkande effekt. Ung Företagsamhet utsågs till Årets samhällsaktör 2023, kategori ledarskap.

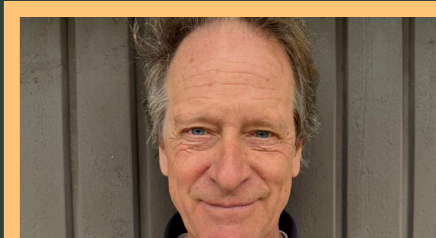
Årets samhällsaktör delas ut av Gullers Grupp tillsammans med Dagens Industri till en person eller organisation som ser bortom den egna nyttan, har en systempåverkan och en positiv effekt på samhällsutvecklingen. Priset delas ut i kategorierna: hållbarhet, ledarskap och innovation för att lyfta fram insatser som går utöver det vanliga. Ung Företagsamhet utsågs till vinnare 2023 i kategorin ledarskap av en jury bestående av Peter Holmstedt (Gullers Grupp), Britta Wallgren (Capio Sverige), Ulrika Årehed Kågström (Cancerfonden) och Ellen Gustafsson (Dagens Industri).

– Att Ung Företagsamhet har utsetts till Årets samhällsaktör, kategori ledarskap, är ett bevis på att vi har en stor och positiv samhällspåverkan och utmärkelsen stärker oss i vårt fortsatta arbete. Jag är stolt över vår organisation som arbetar för att få alla unga att tro på sig själva, sina idéer och att de ska få utveckla sin företagsamhet. Vi ger unga rätt förutsättningar att leda sig själv och andra, dessa egenskaper är allt viktigare i en orolig tid med en snabbföränderlig arbetsmarknad som ställer höga krav på dagens unga, säger Tove Jarl, vd på Ung Företagsamhet om utmärkelsen.

– Det är ett verkligt kvitto på Ung Företagsamhets betydelse för barn och unga i Sverige, både i grundskolan och gymnasiet. Dagens unga är morgondagens entreprenörer och medarbetare och genom oss får de verktyg att utveckla sitt självledarskap, öka sitt självförtroende och få större egenmakt över sin framtid. Kort sagt, genom att stärka våra ungdomar bidrar Ung Företagsamhet till en positiv samhällsutveckling, säger Carola Lemne, styrelseordförande för Ung Företagsamhet.

Juryns motivering: "För att de hjälper unga att förstå hur företagsamhet fungerar i praktiken. De ger ungdomar möjlighet att pröva sina idéer under trygga former, samverka med olika aktörer samt leda sig själva och andra. Genom sin uthållighet, bredd och förmåga att samla såväl skola, som näringsliv och kommunledningar över hela Sverige har Ung Företagsamhet stort genomslag och dokumenterad samhällspåverkande effekt."

Ung Företagsamhet var en av tre finalister i kategorin ledarskap, tillsammans med Försvarsmakten och Ukrainian Professional Support Center.

Henrik Steinbrecher, ledamot,
Bertil Edlunds Stiftelse
Partner till Ung Företagsamhet

Hur kan entreprenörskap stärka unga och samhället?

– Entreprenörskap är roligt och utmanande och ger en stor känsla av tillfredsställelse som skapar självkänsla och självförtroende hos de ungdomar som får pröva på det inom ramen för Ung Företagsamhet. Ung Företagsamhet ger därför ungdomarna nya perspektiv på sin egen väg framåt.

Varför behöver Sverige fler entreprenörer?

– Sveriges välfärd bygger på ett starkt företagande med entreprenörskrafter som med innovations- och initiativkraft lyckas att växa och skapa företag.

Många lyssnade på panelsamtalet om morgondagens entreprenörer och intraprenörer

Carsten Greiff, ansvarig för analys och utveckling hos Ung Företagsamhet.

Ebba Busch (KD), Energi- och näringsminister, inledde på scenen.

Fakta

Ung Företagsamhet har med hjälp av OpenAI kunnat analysera förra läsårets 12 356 UF-företags affärsidéer. Genom användningen av generativ AI har vi kunnat identifiera intressanta kategorier och teman som speglar dagens samhälle, baserat på de inskickade affärsidéerna.

Inom varje kategori har vi identifierat nyckelbegrepp med hjälp av både AI och manuell analys, för att ge en djupare förståelse för ungdomars affärsengagemang och de trender som präglar deras innovationer.

Skanna QR-koden för att ta del av hela rapporten.

Kreativitet och energi när 800 UF-företagare visade upp sig i SM i Ung Företagsamhet

Morgondagens affärsidéer – redan idag. Kreativiteten och energin var stor när 800 av Sveriges mest företagsamma unga visade upp sina entreprenöriella förmågor under SM i Ung Företagsamhet 2024 – något som även lockade delar av regering och riksdag.

Totalt var det cirka 230 UF-företag som tog plats på Stockholmsmässan den 28-29 maj. Dels för att visa upp sina produkter och företagsidéer för allmänheten, dels för att tävla om SM-guld i 16 kategorier inför tävlingsjurys bestående av representanter från näringslivet.

Även grundskoleelever som arbetat med Ung Företagsamhets läromedel fanns på plats för att visa upp sina entreprenöriella förmågor. Det hölls också en stor nationell lärarkonferens med cirka 200 lärare från hela landet samt inspirationsföreläsningar.

Det finns många exempel på uppmärksammade företag som har börjat sin resa som UF-företag däribland Färsking, Red-Locker, MerchSweden, Locker Room Talk och Quinyx. Flera av dessa har även deltagit på SM i Ung Företagsamhet och intresset för framtidens entreprenörer brukar vara stort – så även i år.

Förutom tusentals besökare från allmänheten besökte även cirka 30 riksdagsledamöter från flera olika partier samt flera

ministrar SM i Ung Företagsamhet och betonade vikten av organisationens verksamhet. Statsminister Ulf Kristersson (M) närvarade vid invigningen, Ebba Busch (KD), Energi- och näringsminister samt vice statsminister, var med under rapportsläppet samt på mässgolvet. Johan Pehrson (L), dåvarande arbetsmarknads- och integrationsminister men numera utbildningsminister, träffade UF-alumnen och tidigare SM-vinnaren Taufeeq Saleh samt besökte UF-företagen. Även jämställdhetsminister Paulina Brandberg (L) samt landsbygdsminister Peter Kullgren (KD) besökte mässgolvet.

Katarina Konecnik, SM-ansvarig på Ung Företagsamhet, gladdes över uppmärksamheten från både allmänheten och politiker.

– Det är roligt att se ungas kreativitet och innovationskraft när det gäller affärsidéer, inte minst kopplat till ett samhällsengagemang. Det är otroligt inspirerande och ger framtidstro, säger. Vi är övertygade om att en ökad ung företagsamhet bidrar till en positiv samhällsutveckling, säger hon.

Elin Ivarsson, tf. Head of Communication, Fortnox
Partner till Ung Företagsamhet

Vad betyder SM i Ung Företagsamhet för er?

– Här samlas några av de mest drivna, ambitiösa och innovativa gymnasieeleverna i Sverige. Det är svårt att inte inspireras av våra framtida entreprenörer och ledare, men såklart också de UF-lärare som verkligen förbättrar vårt samhälle genom sitt engagemang i unga. Vi tror på ett välmående samhälle format av framgångsrika företag, på SM i Ung Företagsamhet läggs grunden för några av dessa företag.

Stort intresse för ny rapport om ungas drivkrafter

Vad driver våra framtida entreprenörer – och vilka trender kan forma morgondagens näringsliv? Intresset var stort när Ung Företagsamhet lanserade en ny rapport baserad på drygt 12 000 UF-företags affärsidéer.

Läsåret 2023/2024 satte Ung Företagsamhet rekord då 38 824 gymnasieelever startade UF-företag. Totalt handlade det om 12 359 UF-företag över hela landet. I samband med SM i Ung Företagsamhet 2024 lanserades även en ny rapport "Ungas företagsamhet 2024" där affärsidéerna från samtliga UF-företag har analyserats. I rapporten presenteras vilka trender och drivkrafter dagens unga entreprenörer har, något som kan ge en fingervisning om morgondagens företagande.

Två exempel på trender och drivkrafter är:

- **Individualism snarare än idealism.** För några år sedan var det vanligt att UF-företag hade välgörenhet som affärsidé, sådana tongångar är betydligt mindre framträdande idag. UF-företagen väljer hellre att vara livsstilsbejakande och använda sig av begrepp som "unik" och "personligt" när de beskriver sina affärsidéer. Trenden speglar resultatet i Ungdomsbarometerns senaste generationsrapport. Där

uppger ungdomarna att "tjäna pengar" är det näst viktigaste i livet just nu.

– Det är inte så konstigt att unga ifrågasätter samtiden och söker sig till en livsbejakande individualism i en tid när vuxenvärlden är upptagen med stora och svåra frågor. Det betyder inte att UF-företagare inte är intresserade av att bidra till något större, däremot är det betydligt vanligare att de har som ambition att stötta yngre målgrupper jämfört med att rikta in sig mot specifika samhällsfrågor, säger Carsten Greiff, ansvarig för analys och utveckling hos Ung Företagsamhet som har sammanställt rapporten..

- **Hållbarhet – för affärernas skull.** Ord som "hållbarhet" och "miljö" är centrala, särskilt bland företag som tillhandahåller varor, men samtidigt är det många UF-företag som använder liknade begrepp i förbifarten. De väljer snarare att ägna mer kraft åt att definiera sin unicitet än att i detalj beskriva

hur deras företagande bidrar till en grönare framtid.

– Hållbarhet har blivit en hygienfaktor snarare än ett radikalt ställningstagande hos UF-företagarna. Medan stora delar av näringslivet brottas med sin gröna omställning har morgondagens företagare hunnit skaffat sig ett för-språng – tack vare sin gröna utgångspunkt, säger Carsten Greiff.

Intresset för den nya rapporten, och det efterföljande panelsamtalet om morgondagens entreprenörer och intraprenörer var stort.

– Resultaten är viktiga för att förstå vad som driver dagens unga och vad som kommer att forma morgondagens entreprenörer och medarbetare. För att Sverige ska förbli ett innovationsland krävs företagsamma medborgare och det skapar vi genom att ge alla unga förutsättningar att utveckla sina entreprenöriella förmågor så tidigt som möjligt, säger Tove Jarl, vd på Ung Företagsamhet.

Cirka 230 UF-företag närvarade på SM i Ung Företagsamhet

Även grundskoleelever ställde ut på mässgolvet

Statsminister Ulf Kristersson (M), talade på invigningen.

Fakta

Vad: SM i Ung Företagsamhet
När: 28-29 maj
Var: Stockholmsmässan, Älvsjö

Hur: Utställningen i mässhallen är öppen för allmänheten följande tider; 28 maj, klockan 18.30-21.00 och 29 maj, klockan 9-15. Det är fri entré.

Johan Pehrson (L) och Paulina Brandberg (L), besökte mässgolvet.

Succé för deras nya hållbara gödsel

Magnus Lissbrant, Charlie Arby och Emmy Berggren tar Gralg UF vidare. Här ovan syns arbetet med material till första testanläggning och jubel efter EM-silvret.

Ett klimatpositivt gödsel – av mikroalger. Med den innovativa affärsidén vann Gralg UF SM-guld som Årets UF-företag och EM-silver. Nu tar gänget idén vidare som aktiebolag och bygger en pilotanläggning med målet att göra jordbruket mer hållbart.

Vad får man om man tar ett föräldra- och syskonfritt hus, en nattmangling, vr-headset för avkoppling blandat med mat och idéer från att odla kött till frukostservice?

För Emmy Berggren, Magnus Lissbrant, Charlie Arby och Arvid Distner, som gick Naturvetenskapliga programmet på Donnerngymnasiet i Göteborg, var det så affärsidén bakom Gralg UF föddes – att ta fram ett nytt innovativt organiskt gödsel av alger.

– Vi ville tänka större och började kolla på utsläppskällor, då såg vi att jordbruket stod för en stor del. Sedan hade jag tänkt mycket på mikroalger, hur snabbt de växer och att det finns stora användningsområden för det, säger Charlie Arby.

Men att hålla i gödsel för att odla alger skulle vara kontraproduktivt insåg gänget – och det var då idén att använda utgående vatten från reningsverk föddes. Där finns bland annat förhöjda värden av fosfor och kväve som är en bra grogrund för mikroalger.

De fick också kontakt med en av Sveriges främsta algforskare, Angela Wulff som även blev UF-företagets rådgivare.

– När hon sa att det kan gå bestämde vi

oss och körde på det. Sedan har vi träffat andra under resan som trott på idén och insåg att vi har hittat något, säger Charlie.

UF-året kröntes med SM-guld för Årets UF-företag, den mest prestigefyllda kategorin, samt även guld i Årets ekologiskt hållbara UF-företag och silver i Årets innovation. Dessutom vann vd:n Charlie, Årets unga ledare. De tog sedan även EM-silver i somras.

Att driva UF-företag har gett dem mycket.

– Framförallt de ekonomiska bitarna, det var inte något jag hade lärt mig på Natur. Sedan att prata med och införa folk, det har aldrig varit självklart för mig men som jag har lärt mig, säger Emmy.

– Jag har fått ett helt annat tänk och lärt mig de entreprenöriella delarna, alltifrån hur man ska tänka, till sälj och lära sig skriva på bra sätt. När jag tänker tillbaka känns den kunskapen given, men det var den inte för ett år sedan. Natur är väldigt teoretiskt men genom UF-företaget har vi också fått testa många kunskaper praktiskt, säger Charlie.

Men resan har inte varit spikrak. Motgångar har kommit – och övervunnits – vilket

stärkte dem som grupp, som när de insåg att de inte kunde producera tillräckligt för att hinna sälja en produkt under UF-året.

– Det var tråkigt, men vi förstod först inte det breda begreppet med sälj. Vi har inte sålt en produkt utan konceptet Gralg. Framtiden blev vår viktigaste kort, att vi tänkte längre än UF-året, säger Emmy.

Nu tar Emmy, Charlie och Magnus steget vidare mot att starta aktiebolag med målet att skapa en produkt för marknaden. Under UF-året testade de lösningen småskaligt. Nu bygger de en större pilotanläggning för 8 000 liter vatten för utökade tester.

De har med sig tidigare samarbetsaktörer och under UF-året var det fler som var intresserade av lösningen. Förhoppningarna är stora.

– Grunden för jordbruket är gödsel men något måste hända där om vi vill ha en hållbar värld. Vi har en lösning med ett organiskt klimatpositivt gödsel, som är skalbar, kan produceras centralt vilket minskar transporter och där vi använder en outnyttjad resurs som redan finns i systemet, säger Charlie.

Alla vinnare på SM i Ung Företagsamhet 2024

Årets UF-företag:
Gralg UF, Donnerngymnasiet, Göteborg

Årets innovation:
Pawsitive Performance UF, Forshaga Akademin, Värmland

Årets socialt hållbara UF-företag:
Knytpunkten UF, Jensen Gymnasium Västerås, Västmanland

Årets ekologiskt hållbara UF-företag:
Gralg UF, Donnerngymnasiet, Göteborg

Årets hantverkare:
LE Woodworking UF, Falkenbergs gymnasieskola, Halland

Årets UF-lärare:
Malin Ljungkrantz, Polhemsskolan, Gävleborg

Årets UF-skola:
Hitachigymnasiet, Västmanland

Årets säljare:
Simon Boström, Lundellska skolan, Uppsala

Årets unga ledare:
Elvira Sjönell, Blend UF, Katedralskolan i Linköping, Östergötland, Erik Lindroth, Frukostkassen UF, ProCivitas Privata gymn. Malmö, Skåne, Charlie Arby, Gralg UF, Donnerngymnasiet, Göteborg, Torun Karlsson Alalahti, Naturbrädet UF, Lapplands Gymnasium Gällivare, Norrbotten

UF till AB-stipendiet:
Taufeeq Saleh, Emploify, Göteborg

Årets vara:
Nomi UF, Campus Manilla, Stockholm

Årets tjänst:
Elegantahem UF, Mimers Hus Gymnasium, Göteborg

Årets monter:
Shiny UF, Bruksgymnasiet/Gimo utb.cent., Uppsala

H. K. H. Prins Daniels stipendium:
Jonatan Persson, Helios innovation, Halland

Årets tillväxtföretag:
Elegantahem UF, (Lisa Martinsson, Lucas Johansson, Ludwig Svensson, Elsa Berg) Mimers Hus Gymnasium, Göteborg

Årets affärsplan:
Resail UF, (Frida Markusson, Johan Smedeby, Viggo Rackinger, Fanny Saastamoinen Lilja, Joel Aldskogius) Lundellska skolan, Uppsala

Årets årsredovisning:
Generationskamraterna UF, Ingrid Segerstedts Gymnasium, Göteborg

FedEx access award:
Tvättlappen UF, Peder Skrivares skola, Halland

Scanna QR-koden för bilder på alla vinnare samt vinnarcitat.

Jonatans teknik prisades med Prins Daniels stipendium

En lösning för både vattenbrist och industriutsläpp. UF-alumnen Jonatan Perssons tilldelades det första H. K. H. Prins Daniels stipendium för ungt entreprenörskap någonsin – och hoppas det kan lyfta det innovativa företaget ytterligare.

Prisutdelningen skedde under invigningen av SM i Ung Företagsamhets 2024 och Jonatan Persson var stolt och glad över att bli den första stipendiaten.

Stipendiet instiftades av Svenskt Näringsliv som en gåva i samband med Prins Daniels 50-årsdag för att hedra Prins Daniels mångåriga engagemang för Ung Företagsamhet och ungt entreprenörskap. Stipendiet, som är på 50 000 kronor, kommer vara årligen återkommande och vinnaren utses av en jury.

– Det känns fantastiskt kul. Ung Företagsamhet har legat mig väldigt varmt om hjärtat och UF alumni har legat mig varmt om hjärtat de senaste sex åren, och blivit som en andra familj. Och att få ta emot priset av Prins Daniel gör det ännu mer fantastiskt, säger han.

Jonatan Persson kläckte sin affärsidé som UF-företag, men då handlade det om att rena havsvatten något som sedan har blivit rening av industrivatten. Där vill de, genom en innovativ teknik, bidra till att minska branschens klimatavtryck genom att de använder restvärme från industrin för att både rena och återanvända vattnet på plats.

Juryns motivering lyfter fram Jonatan Perssons ihärdiga arbete med eget patent och personliga drivkraft för att bidra till lösningar på några av samhällets största utmaningar, vattenbrist och industriutsläpp.

”Den unga UF-alumnen, entreprenören och innovatören, Jonatan Persson kommer att hjälpa många människor och företag i Sverige och utanför vårt lands gränser till hållbarare värld”, står det bland annat i motiveringen.

Hans lösning har uppmärksammats och prisats, bland annat Startup 4 Climate, en av Europas största innovationstävlingar med klimatfokus. Framtidens entreprenör 2023 samt fanns han med på Forbes 30 under 30-lista 2024, i kategorin Manufacturing & Industry.

Att tilldelas H. K. H. Prins Daniels stipendium för ungt entreprenörskap hoppas Jonatan Persson ska hjälpa hans företag att utvecklas ytterligare framåt.

– Jag har inte varit redo att gasa tidigare men vi har kommit till ett läge nu där vi vill göra det, därför är det extra kul att få den här utmärkelsen. Den kan förhoppningsvis ge en extra skjuts och öppna dörrar ytterligare för vår tillväxt, säger han.

Fakta

H. K. H. Prins Daniels stipendium instiftades av Svenskt Näringsliv som en gåva i samband med Prins Daniels 50-årsdag för att hedra Prins Daniels mångåriga engagemang för Ung Företagsamhet och ungt entreprenörskap. Stipendiet kommer vara årligen återkommande.

Den sökande ska enligt urvalskriterierna; tidigare ha varit UF-företagare och ha genomgått hela sitt UF-år, vara max 30 år, ha en framtidsplan, vara aktiv företagare med flerårig erfarenhet, dessutom ska den sökandes företag ha uppvisat tillväxt under minst tre år (växande omsättning etc.) samt erbjuda goda arbetsvillkor.

Prissumma: 50 000 kronor.

Jonatan Persson blev den första mottagaren av H.K.H. Prins Daniels stipendium för ungt entreprenörskap.

UF-alumner tar fram isolering av tång och alger

Från tång och alger till miljövänlig byggisolering och renare stränder. Janna Naser och William Khzouz har prisats och uppmärksammats för sin innovativa affärsidé som utvecklades som UF-företag. Själva lyfter de gärna betydelsen av nätverket UF alumni för stödet på resan från idé mot en färdig produkt.

Janna Naser och William Khzouz drev, tillsammans med en klasskamrat, UF-företag på naturvetenskapsprogrammet i Örebro förra läsåret och det var då de formade sin affärsidé och innovation på allvar. En miljövänlig isolering – av alger och tång. Själva idén hade Janna fått när hon tidigare deltog i entreprenörskapsevenet Emax och fick, genom en person inom byggbranschen, reda på att isoleringsmaterial var ett stort problem kopplat till miljö och hållbarhet.

– Jag hade läst att alg- och tånghantering var kostsamt så jag tänkte "vad kan man göra av det?" Jag kontaktade forskare på Göteborgs universitet som berättade att det finns hus i Danmark som isolerats med alger som stått i över 200 år, så det funkar, säger Janna.

UF-året användes till att fortsätta utveckla idén och de tog bland annat hem Årets UF-företag i Örebro samt deltog på SM i Ung Företagsamhet. Efter studenten valde Janna och William att driva företaget vidare som Alga Insulation AB för att ta nästa steg.

– UF-året gav nya perspektiv och en realistisk bild av att driva företag, det är inte alltid enkelt men kul. Jag fick testa förmågor

som jag inte gjort innan och gå från idé till handling. Det var det som gjorde att jag vågade ta steget och driva den här idén vidare, säger Janna.

Just nu pågår laboratorietester i samarbete med det statliga forskningsinstitutet RISE som även utför provning och certifiering. Höga salt- och mineralhalter samt en inbyggd brandsäker struktur gör alger och tång lämpligt som isoleringsmaterial. Används uppspolade alger och tång kan det bidra till renare stränder, använder man odlade alger så bidrar de till att suga upp mycket koldioxid så även miljöeffekterna är goda, berättar duon. Målet är att produkten ska ut på marknaden 2026.

– Det är många förfrågningar om pilotprojekt och att många vill ha vår produkt är skönt, men vi vill leverera en högrepresterande produkt och låter det därför ta tid innan vi ingår i ett projekt, säger William.

Affärsidén har väckt uppmärksamhet och de har fått priser och kapitaltillskott från flera olika håll för att förverkliga sin vision. Genom UF alumni, Ung Företagsamhets nätverk för tidigare UF-företagare, har de

bland annat fått Familjen Spendrups stipendium (50 000 kronor) och Anders Walls stipendium (125 000 kronor). Både William och Janna betonar betydelsen av nätverket för deras vidare entreprenörresa.

– Det har varit jätteviktigt. Man får inte bara tillbaka x antal kronor utan även en push i självkänslan. Att det finns fler som tror på vår affärsidé. Jag trodde inte att möjligheterna inom UF alumni skulle vara så bra, det har varit väldigt värdefullt, säger Janna.

Förutom möjligheter till ekonomiskt stöd är det framför allt nätverkandet som duon lyfter fram som betydelsefullt.

– Det har varit en trygghet och stöd eftersom många är eller har varit i samma position. Man vet att man kan höra av sig till vem som helst inom nätverket och få hjälp. Att ha ett bra nätverk är en av de viktigaste sakerna, säger Janna.

– Det handlar mycket om att ge och ta. Det blir många bra samtal, reflektioner och insikter. Sedan är det också kul att bara hänga. Jag har också fått uppleva många platser som jag inte hade gjort annars genom UF alumnis events, säger William.

William Khzouz och Janna Naser hoppas ha en produkt på marknaden 2026

UF alumni

UF alumni är nätverket för dig som tidigare har drivit UF-företag och gillar entreprenörskap. UF alumni ger dig personlig utveckling, drivkraft att växa och ett unikt kontaktnät inom näringslivet och med andra drivna unga personer. Medlemskapet är kostnadsfritt.

Har du drivit UF-företag, känner någon som gör eller har gjort det? Scanna QR-koden för medlemskap idag.

Boo Gunnarson, företagsexpert, Visma Spcs
Partner till Ung Företagsamhet

Varför vill ni engagera er i samhället och unga?

– Vi är övertygade om att nya idéer och företagande är nycklarna till en hållbar framtid.

Som arbetsgivare, är det meriterande som jobbsökande att ha drivit ett UF-företag?

– Att få utveckla sin företagsamhet är till nytta för företagslivet såväl som i arbetslivet. UF-året utvecklar färdigheter som vi som arbetsgivare värderar högt.

Fortfarande nytta av UF-året – nio år senare

Höjt självförtroende, nätverkande, presentationsteknik, problemlösning och hållbarhet som drivkraft. Nio år senare – som anställd och inom en helt annan bransch – har Simone Rishede fortfarande dagligen nytta av sitt UF-företagande.

Egenproducerad granola. Det var affärsidén för Simone Rishedes UF-företag Prandium UF som hon drev i Laholm tillsammans med några klasskompisar läsåret 2015/2016. Det var framgångsrikt och de vann flera priser - sedan dess har hon brunnit för entreprenörskap och hållbarhet. Simone har pluggat och testat på att driva eget men är sedan ett par år tillbaka anställd på Eleiko, ett detaljhandelsföretag som tillverkar och säljer styrke- och träningsutrustning, där hon nu är hållbarhetschef. UF-året minns hon med värme.

– Dels fick det mig att tro på mig själv, det är verkligen speciellt att driva UF-företag och jättelärorikt. Det pushade mig verkligen, säger hon.

UF-året gör sig även påmint i vardagen – trots att det gått flera år. Simone har fortfarande kvar delar av nätverket som hon fick under UF-året och som hon träffar ibland. Hon har även varit engagerad i UF alumni, Ung Företagsamhets nätverk för tidigare UF-företagare, och suttit med i UF alumni Hallands styrelse. Även på hennes arbetsplats kommer erfarenheterna från UF-företagandet till nytta fortfarande.

– Jag har till exempel inga problem att stå på en scen och tro på mig själv, pitcha fick vi ju göra mycket under UF-året och att kunna nätverka har jag nytta av fortfarande. Vi gjorde även en hel del konceptutveckling som jag tagit med mig och att ständigt leta förbättringar och lösa problem är kunskaper jag använder dagligen. Det är därför Ung Företagsamhet är så bra och det är viktigt att ungdomar får testa på det.

Även intresset för hållbarhetsarbetet växte sig starkare under UF-året.

– Det gav mig en tro på att jag kan arbeta med hållbarhet. Att få inte bara göra en befintlig produkt hållbar utan att få in hållbarhet som kärna och skapa en affär som gör nytta. Det är med hjälp av entreprenörskunskaperna jag har fått som vi har kunnat bygga upp vårt hållbarhetsarbete här.

– Jag ser mig fortfarande som en entreprenör, eller intraprenör. Trots att jag är anställd på ett bolag som funnits sedan 1950-talet så har jag stor passion för att vara en del av att driva företaget framåt, på ett lönsamt och hållbart sätt.

Simone Rishede har dagligen nytta av sitt UF-år även som anställd.

Jämnare spelplan för unga genom UF-företagande

Mer jämlik spelplan i skolan och mellan könen inom entreprenörskap och företagande. Stärkta entreprenöriella kompetenser – oavsett gymnasieprogram. Ny forskning visar på flera positiva samhällseffekter av UF-företagande.

Under de tre senaste läsåren har totalt 1 100 elever på 31 skolor runt om i landet medverkat i en forskningsstudie kring UF-företagandets effekter. Studien har letts av Kåre Moberg, forskningsledare på Fonden för Entreprenörskap, Danmark, där både elever som drivit UF-företag och elever som inte gjort det, har medverkat. Han lyfter fram tre tydliga resultat som visar på positiva effekter av UF-företagande.

Kåre Moberg.

– UF-företagande som en generell insats ser ut att höja entreprenöriella kompetenser, oavsett gymnasieprogram. Det fungerar också extra bra för underrepresenterade grupper när det gäller entreprenörskap, exempelvis kvinnor eller för elever som kommer från icke-akademiska hem eller har lågt akademiskt självförtroende. Det är väldigt spännande, säger han.

Resultaten bekräftar tidigare forskning på UF-företagande som samhällsstärkande. Det är också i linje med annan forskning om entreprenöriellt lärande, som exempelvis positiva effekter på olika typer av utanförskap, enligt Kåre Moberg. Det kan helt enkelt skapa en mer jämlik spelplan och minska startsträckorna för unga inom skolan och samhället.

– Låg akademisk självkänsla kan ofta leda till att unga får problem i skolan, säger

han. Insatsen med UF-företagande blir något annat än vanlig skolundervisning, där får eleverna arbeta med andra talanger och lärarna behöver omvärdera sina elever. Det är häftigt att se.

En del av studien var även intervjuer med lärare på skolor som har UF-företagande, men som själva inte undervisar i UF-företagande. Resultaten

där pekar på att lärarna anser att UF-företagande utvecklar användbara kompetenser hos eleverna, både vad gäller deras fortsatta skolgång och senare i livet. Men de uppger också att det behövs mer samarbete kring undervisningsmetoder, ämnen och årskullar om eleverna ska få mer användning av dessa kompetenser efter UF-företagandet.

Kåre Moberg betonar vikten av att fortsätta lyfta entreprenörskap som en viktig del inom skolans värld, bland annat genom forskning på dess effekter.

– Entreprenöriella kompetenser är viktiga för att hantera osäkerhet, kunna navigera i en osäker verklighet och vara kreativ. Ju fler jobb som ersätts av AI kommer det bli ännu viktigare att ta till vara på de mänskliga kompetenserna och Ung Företagsamhet fostrar detta. Många har det tufft i skolan idag och vi behöver hitta sätt att engagera våra unga, att göra dem nyfikna på lärande, utveckla sociala kompetenser och fungera i grupp.

Tre effekter av UF-företagande

1. UF-företagare, oavsett program, upplever i mycket större grad att de har utvecklat entreprenöriella kompetenser än eleverna i kontrollgruppen.

2. UF-företagande har en speciellt positiv påverkan på de kvinnliga deltagarna. UF-företagande kan därför vara en effektiv insats för att minska könsrelaterad ojämlikhet inom entreprenörskap och företagande.

3. UF-företagande har en speciellt positiv påverkan på elever som kommer från icke-akademiska hem och elever med lågt självförtroende vad gäller akademiska prestationer.

Scanna QR-koden för att läsa mer om den nya forskningen.

Lekpark och pirog – elevernas idéer blir verklighet utanför klassrummen

En djungellekplats som ska byggas i Värmland och ny pirogsmak i Skaraborg. Genom Ung Företagsamhet får grundskoleelever testa sina entreprenöriella idéer på riktiga utmaningar från näringslivet – där idéerna även kan bli verklighet utanför skolans väggar.

Ung Företagsamhets kostnadsfria läromedel Globala utmaningar knyter grundskolor och arbetsliv närmare varandra, lyfter de globala målen och visar hur viktigt innovation och entreprenörskap är i arbetet med dessa. Konceptet, som möjliggjordes genom investering från Ljungbergsfonden, låter grundskoleelever jobba med att hitta lösningar på autentiska utmaningar – direkt hämtade från näringslivet. Det handlar bland annat om hur man kan minska kaffesvinn, ersätta plast med pappersprodukter eller skapa en schysstare gamingvärld och det finns även möjlighet att skapa regionala grundskoleutmaningar.

Genom utmaningarna får eleverna träna sina entreprenöriella förmågor – och att gå från idé till verklighet. Ibland även utanför klassrummen.

I Skaraborg fick högstadiel elever sätta tänderna i en grundskoleutmaning från Ung Företagsamhet Skaraborgs regionala partner Dafgårds – att ta fram en ny, innovativ och kostnadseffektiv smak till pirogen Gorbys. Eleverna jobbade med utmaningen i bland annat hem- och konsumentkunskap under hösten innan tre finalister valdes ut som fick laga sitt recept i livsmedelsföretagets kök inför en jury med bland andra stjärnkocken Leif Mannerström. Där utsågs "Superkebaben", med en bas av kycklingkebab, till vinnare. Elever från Dalängskolan, Lidköping, låg bakom vinnarpirogen som nu ska produceras.

Linda Larsson (S), kommunstyrelsens ordförande i Karlstads kommun. Foto: Karlstad kommun

Även hos Ung Företagsamhet Värmland har arbetet med grundskoleutmaningar varit en succé och en bidragande orsak till en stor regional tillväxt i antal grundskolor som arbetar med Ung Företagsamhet. I Karlstad startar i höst också bygget av en Djungellekpark – ett resultat av en tidigare grundskoleutmaning Ung Företagsamhet Värmland hade med sin partner, parkutrustningsföretaget Stiliom. Tone

Lindblom, Selma Holmqvist och Molly Jernström i årskurs 3 på Södra Råtorpsskolan är trion som ligger bakom det vinnande förslaget som nu ska bli verklighet.

– Det känns väldigt roligt! Det ska bli kul att barn kan få leka där på riktigt, säger Selma.

Vad lärde ni er under arbetet?

– Att samarbeta och vi lärde oss mer om de globala målen. Och att prata in för en stor publik, säger Selma.

Att låta grundskoleelever arbeta entreprenöriellt ger mycket enligt trions lärare, Marianne Ahlstrand och Marie Lindmark, både förmågor och engagemang.

– Eleverna blir väldigt engagerade av skarpa uppdrag och det är lätt att få med alla elever i arbetet. Eleverna blev modigare och modigare för varje gång och det var kul att se dem växa med uppdraget och klara sig mer och mer på egen hand, säger lärarna.

Beslutet att investera en miljon kronor på att bygga lekplatsen togs av Karlstads kommunstyrelse, där eleverna fick presentera sitt vinnande bidrag.

– Det här är ett bra samarbete, där näringsliv och skola via Ung Företagsamhet inte bara lyckats engagera våra unga medborgare utan även skapat något värdefullt på riktigt, säger Linda Larsson (S), kommunstyrelsens ordförande.

Enligt henne finns flera fördelar för dem som kommun med att arbeta med entreprenörskap i grundskolan.

– En av de viktigaste är förstas att barnen lär sig att det går att påverka sin egen framtid. På sikt kan det betyda lägre arbetslöshet och därmed färre som behöver försörjningsstöd. Det är också ett bra sätt att motverka segregation. Att ha ett jobb att gå till gör att du blir en del av en gemenskap där du kan utvecklas och lära nytt. Lönen ger dig en inkomst, möjlighet att leva friare, bestämma själv och planera framåt, säger Linda Larsson.

Ylva Linderson, forskningssekreterare, Erling-Perssons stiftelse Partner till Ung Företagsamhet

Varför är det viktigt att träna entreprenörskap redan i grundskolan?

– Entreprenörskap handlar om att hitta svar eller lösningar som ingen annan hittat förut. Att våga sig ut i det okända är lättare om man tidigt får med sig att det är okej att inte ha alla svar från start.

Det vinnande teamet bakom "Superkebaben".

Tone Lindblom, Selma Holmqvist och Molly Jernström ligger bakom lekplatsförslaget i Karlstad som nu ska bli verklighet.

Här pitchar trion inför Karlstads kommunstyrelse.

Klimatsmart samhälle i Minecraft hyllades

2 271 elever

108 klasser

10 regioner medverkade:
Blekinge, Dalarna, Gotland, Jönköping,
Norrbotten, Skaraborg, Skåne,
Stockholm, Västerbotten, Västernorrland

33 kommuner

Hyllades

Eleverna presenterade även sina lösningar för Miljöpartiets språkrör Amanda Lind när hon besökte Robertsfors kommun - där deras arbete hyllades. Scanna QR-koden för att läsa mer.

Fokus på fysisk och psykisk hälsa och smarta, innovativa lösningar. Det var ett vinnande koncept när Nybyskolan i Ånäset, Västerbotten, vann den nationella finalen av Skolhackathon i Minecraft – och hyllades av politiker.

Hur kan man skapa ett klimatneutralt samhälle? Det uppdraget utforskade över 2 000 mellanstadieelever över hela Sverige genom Skolhackathon i Minecraft, som arrangeras av Ung Företagsamhet och Svenska Science Centers förra läsåret. Genom konceptet får eleverna känna delaktighet i samhällsfrågor och lära sig mer om innovation, demokrati och entreprenörskap. Arbetet i klassrummen startar med Ung Företagsamhets läromedel Vårt Samhälle.. Därefter bygger och skissar eleverna fram sin prototyp, och slutligen går de in i Minecraft, för att bygga upp det samhälle som de skapat. Eleverna kan även tävla med sina bidrag, först regionalt och sedan nationellt.

Efter en spännande nationell final utsåg en meriterad jury Nybyskolan i Ånäset, Västerbotten till segrare. Där har årskurs 4 och 5, totalt 28 elever, arbetat tillsammans med projektet. Framförallt var det innovativa lösningar kring biogas och fokuset på hälsa, både fysisk och psykisk, som imponerade på juryn. Invånarna i samhället har exempelvis gemensamt gym, där maskinerna genererar el, samt kortare arbetstider.

– Det känns bra att ha vunnit. Det har varit roligt att hålla på med Minecraft. Att hitta saker som är klimatneutrala har varit svårt. Vi har fått klura, diskutera och rösta för att hitta lösningar, säger Nilas Liljenord,

Hugo Kosola, Kitty Tarvainen, tre av eleverna som arbetat med projektet.

– Det har varit intensiva veckor men vi har sett en gemenskap och självkänsla som har växt hos eleverna. De märks, syns och vågar komma med tankar och idéer, säger läraren Caroline Denninger som tillsammans med kollegorna Miriam Öberg och Adèle Andersson arbetat med klassen.

Priset bestod av en pokal och en resa till SM i Ung Företagsamhet där klassrepresentanter samt lärare visade upp sin värld.

– Att unga tidigt lär sig att de kan påverka och forma sin omvärld och att de har inflytande över hur deras framtid utformas är ett värdefullt bidrag till skolans värld. De entreprenöriella kompetenser eleverna tidigt lär sig har ett positivt inflytande på hur de tillgodogör sig kunskap och hur de engagerar sig i sitt skolarbete, säger Therése Axelsson, grundskoleansvarig på Ung Företagsamhet.

Juryn bestod av Thomas Floberg, vice vd, marknads- och operativchef på Microsoft i Sverige, Karin Aase, enhetschef för Handel och hållbarhet hos arbetsgivar- och branschorganisationen Teknikföretagen, Lena Fritzen, professor i pedagogik och verkställande ledamot i Familjen Kamprads stiftelse och Tafeeq Saleh, UF-alumn som nu driver Emploify AB.

Azddin Benberkan, grundare och vd, Quickbutik

Varför är entreprenörskap viktigt att träna redan i grundskolan?

– Entreprenörskap skärper våra ungas kreativitet och initiativkraft - något som är helt avgörande egenskaper för framtidens ledare.

Hur kan entreprenörskap bidra till att öka Sveriges teknikutveckling/tekniska kompetens?

– Genom entreprenörskap tänds en gnista av nyfikenhet och innovation hos de unga, vilket i sig är nyckeln till att öka Sveriges teknikutveckling framåt.

Med ungas förtroende för demokratin i fokus på Järvaveckan

Hur kan vi återskapa ungdomarnas förtroende för demokratin? Det var temat för ett seminarium under Järvaveckan där Ung Företagsamhets vd Tove Jarl medverkade i panelen.

Det var organisationen

Debating Europe som arrangerade seminariet med panelsamtal, där deras rapport '2024 Voices – Citizens Speak Up!' var utgångspunkten. I rapporten har över 2 000 unga personer från sju länder, Belgien, Frankrike, Tyskland, Polen, Spanien och Sverige delat med sig av sin syn på fyra centrala frågor för Europa; ekologisk omställning, demokratisk representation, inkluderande tillväxt och ökad säkerhet.

I panelen fanns, förutom Tove Jarl, vd på Ung Företagsamhet, Sara Övrebjörk, Public Policy and Government Relations Manager på Google, Ida Drougge (M), riksdagspolitiker, och Lorentz Tovatt, Programchef för hållbar energi på forskningsorganisationen Sustainable Innovation och tidigare riksdagsledamot för Miljöpartiet.

Förutom det övergripande temat blev det bland annat diskussion kring ungas engagemang i samhället, och risker för att det inte finns någon större uthållighet. Där lyfte Tove Jarl upp entreprenöriellt lärande och entreprenörskap som en viktig del.

– Jag är inte oroligt för ungas engagemang. När vi till exempel tittar på våra UF-företag, som slår rekord

i år, är det många som skapar affärsidéer med fokus på samhällsfrågor där de verkligen vill göra skillnad. UF-företagarna tar saken i egna händer och väntar inte på reformer. Att lösa problem är just vad entreprenörskap handlar om, sa hon.

– Sedan ser vi att det är viktigt att starta tidigt med entreprenörskap. Det skapar ett större engagemang och förståelse för samhället man lever i och är en del av.

Mikael Jansson, vd, ManpowerGroup
Partner till Ung Företagsamhet

Varför investerar ni i Ung Företagsamhet?

– Genom samarbetet kan vi stärka ungdomar och hjälpa dem att utveckla färdigheter som behövs, och på så sätt kan vi stärka ungdomars möjligheter på arbetsmarknaden.

Hur kan entreprenörskap öka ungas livsmöjligheter?

– Entreprenörskap utvecklar färdigheter som är användbara både inom arbetslivet och i livet generellt. Det handlar om att ta initiativ, vara kreativ, lösa problem, kommunicera effektivt och planera. Sverige har också över lång tid byggt hela sitt välfärd tack vare skickliga entreprenörer.

Flera initiativ för att lyfta elevers hållbarhets- och innovationsarbete

Det senaste läsåret har Ung Företagsamhet genomfört flera initiativ för ökat fokus på hållbarhet och innovation genom entreprenörskap. Här är tre exempel.

Ökad hållbarhet och innovation med nya läromedel och utbildningar. Den nya upplagan av vårt läromedel för gymnasiet, "Mitt UF-företag - entreprenörskap på riktigt", innehåller flera stora omarbetningar, bland annat med ett större fokus på hållbarhet och innovation. Dessutom finns nyligen framtagna utbildningar, "Min roll som hållbarhetsansvarig" och "Min roll som innovatör", att ta del av för gymnasieelever och lärare för att stärka arbetet med hållbarhet genom hela UF-året.

Hållbart UF-företagande i fokus i Stockholm. Inför läsåret 2024/2025 har Ung Företagsamhet Stockholmsregionen arbetat fram en klassföreläsning för UF-elever som ska driva UF-företag, som lanserades nyligen. Materialet fokuserar på utmaningar med hållbart företagande men även lösningar. Hur kan elever under sitt UF år fokusera på hållbara affärsmodeller? är en av frågorna

som utbildningen svarar på. Innehållet i utbildningen är framtaget tillsammans med Fairtrade, Håll Sverige Rent, Fair Action och Unga innovatörer

Samverkan över gränserna i Norrbotten. Innovation Camp Luleå, en tre dagar lång innovationstävling inom ramarna för projektet Aurora Entrepreneurialis, genomfördes i april där närmare 100 lärare och elever från Norrbotten och norra Finland tillsammans arbetade med den industriella omställningen och samhällsomvandlingen i norra Sverige.

Evenemanget är en del av projektet Aurora Entrepreneurialis som drivs av Ung Företagsamhet Norrbotten, Uleåborgs Kommun och Lappia och som finansieras av Interreg Aurora, Region Norrbotten och Lapin Liitto. Projektet syftar till att utveckla entreprenöriell kultur, hållbart entreprenörskap och gränsöverskridande samarbete mellan gymnasieskolor i regionen.

Malin Dahlgren, rektor på Hedda Anderssongymnasiet och Adam Sandgren, näringslivschef på Lunds kommun.
Foto: Lunds kommun

Ökad företagsamhet hos unga – fokus för Lund

En röd tråd av entreprenörskap genom hela skolgången ska stärka kopplingen mellan skola och näringsliv och ge fler unga vägar in i samhället. Lunds kommun satsar på ett utökat samarbete med Ung Företagsamhet som en viktig del i deras näringslivsprogram och i arbetet med kompetensförsörjningen.

Kommuner som arbetar strategiskt med näringslivsutveckling och samarbetar med Ung Företagsamhet skapar fler jobb och bidrar till att invånarna stannar kvar eller flyttar tillbaka till sin hemkommun i högre utsträckning, visar en rapport.

Många kommuner över hela landet väljer också att samarbeta med Ung Företagsamhets regionala kontor på olika sätt som en del i deras utbildnings- och näringslivsstrategier.

När Lunds kommun spikade "fler lundabor i arbete" som ett av deras främsta mål de närmsta åren var ett utökat avtal med Ung Företagsamhet Skåne, som beslutades av kommunstyrelsen, ett steg i det arbetet.

– För oss handlar det om att koppla samman näringsliv och skola, att få barn och ungdomar att hitta något som de drivs av så att de kan hitta sin väg framåt. Ung Företagsamhet en viktig del i maskineriet i att göra ungdomar till delaktiga samhällsmedborgare, säger Adam Sandgren, näringslivschef i Lunds kommun.

Det utökade avtalet handlar enkelt förklarat om ökat verksamhetsstöd och ett längre avtal över tre år samt att involvera Ung Företagsamhet mer i arbetet med ungt entreprenörskap genom hela skolgången, i både grund- och gymnasieskola. Fokus handlar om att rusta fler unga med entreprenöriella förmågor, enligt Adam Sandgren.

– Vi behöver ju inte bara nya bolag utan också människor som kan utveckla de många spännande företag som redan finns här, där vi måste se vad de har för behov, säger han.

Även om det är mycket som skolan måste prioritera är tanken att entreprenörskap ska finnas med hela tiden och kommunens förvaltningar samarbetar bra och tätt i frågan, enligt Adam Sandgren.

När Hedda Anderssongymnasiet startade för sex år landade de i att framtidens skola måste jobba för att unga ska bli bättre på att agera och stärka i sin förmåga att göra skillnad, berättar Malin Dahlgren, rektor. En

viktig del blev obligatoriskt UF-företagande för alla elever, oavsett program.

– För mig handlar det inte om att väga entreprenörskap mot något annat utan allt hänger ihop. Vi jobbar mycket med hållbart samhällsbyggande och ämnesövergripande och då kommer entreprenöriella kompetenser in. Där är UF-företagande ett klockrent verktyg, säger hon.

– Givetvis är det kul med elever som står på mässor, men för oss är det allra mest intressanta vad alla lär sig genom processen. Att se hur de växer när de får träna i att pitcha eller undersöka sin idé i förhållande till omvärlden, att de blir tvungna att jobba projektorienterat och så vidare. Det är grejen.

Ann Stjernqvist, grundskollärare på Fäladsskolan, betonar vikten av entreprenöriellt lärande redan i grundskolan. Det låter fler elever ta plats, än vid annan undervisning, är grupp- och individstärkande och ökar skolmotivationen, enligt henne.

Josefine Carlberg, ansvarig, Hakon Swenson stiftelsen
Partner till Ung Företagsamhet

Varför är entreprenörskap viktigt att träna genom hela skolgången?

– Entreprenörskap är en kombination av kunskaper, förmågor, insikter om sig själv och samarbete med andra. Dessa färdigheter har unga nytta av genom hela livet oavsett vilken väg de väljer. Därför behöver de få möjlighet att träna på dem i ett sammanhang som uppmuntrar dem att utveckla sig – en möjlighet som Ung Företagsamhet ger!

– Verkligheten tar större plats i klassrummen vilket motiverar många olika elever, både de som behöver utmaningar och de med en bakgrund som gör det svårt att alltid lyckas med vanliga skoluppgifter. Att lyckas entreprenöriellt är något som stärker många ungdomar, säger hon.

En annan viktig del i det fördjupade samarbetet är att kommunen vill, tillsammans med Ung Företagsamhet och andra aktörer som genererar kompetensförsörjning, talangutveckling och hållbar tillväxt, underlätta ungas vidare steg i livet efter skolan.

– Ung Företagsamhet gör mycket nytta med en röd tråd kring det breda entreprenörskapet i skolan. Det unika som vi vill göra här är att fortsätta den röda tråden och lyfta ungdomar vidare ytterligare även efter Ung Företagsamhet i skolan, tillsammans med dem och andra främjarorganisationer i systemet. Ambitionen är att skapa en plattform för det, säger Adam Sandgren.

Nytt pilotprojekt för stärkt entreprenörskap hos lärarstudenter

Ung Företagsamhet och Mälardalens universitet, MDU, startar ett pilotprojekt där studenter på lärarprogrammen får möjligheten att utbilda sig genom Ung Företagsamhets läromedel.

Våren 2024 startade MDU och Ung Företagsamhet ett pilotprojekt där studenter på lärarprogrammen får möjligheten att utbilda sig genom Ung Företagsamhets läromedel. Förhoppningen är att satsningen blir permanent och att fler lärarutbildningar tar efter för att ge alla barn och unga samma förutsättningar att utveckla sina entreprenöriella förmågor.

I ett föränderligt samhälle behövs kreativa, idé- och initiativrika människor som har viljan och förmågan att se möjligheter och lösa problem. Det är förmågor som också efterfrågas i arbetslivet och som elever kommer att ha nytta av i vidare studier, som anställd eller som företagare. Inom ramen för ett pilotprojekt som drog i gång i början på maj 2024 gick MDU, MDU:s inkubator Idélab och den politiskt obundna och ideella utbildningsorganisationen Ung Företagsamhet samman för att stärka lärarstudenternas kunskaper inom entreprenörskap.

– Projekt som detta är viktiga eftersom det är lärarens ansvar att skapa möjligheter för elever att utveckla dessa förmågor i undervisningen och för det kan det behövas stöd, enligt Carina Haftrén, undervisningsråd på Skolverket, som också ska föreläsa för studenterna på MDU.

– Entreprenörskap finns med som ett av skolans uppdrag i samtliga läroplaners första kapitel. Möjligheten att bli entreprenöriell ska inte bero på vem du är och

varifrån du kommer – det ska bero på vart du ska. Den attityden måste vi få alla barn och ungdomar att ha redan i grundskolan och sedan följa med dem resten av livet, det är viktigt för individen, för arbetslivet och även för jämställdhet och Sveriges tillväxt, säger Carina Haftrén.

Att undervisa entreprenöriellt stärker möjligheterna att interagera omvärlden in i undervisningen och pilotprojektet kommer att utgå från läromedel framtagna av Ung företagsamhet. Organisationen som varit föregångare för det entreprenöriella lärandet i Sverige i över 40 år har sedan 2010 tagit fram läromedel för grundskolan som inspirerar och tränar unga att i skolan utveckla sitt entreprenörskap och sina företagsamma förmågor som kreativitet, samarbetsförmåga och problemlösning. Efter avslutad pilot hoppas både MDU och Ung Företagsamhet på en fortsättning.

– När piloten är färdig kommer vi utvärdera den. Vi hoppas kunna fortsätta samarbetet till hösten, säger Sara Hägglund, universitetsadjunkt vid MDU.

Fotnot: Pilotprojektet var frivilligt och utöver den kurs som studenterna redan läste i entreprenörskap. Pilotprojektet resulterade i ett intyg samt att lärarstudenterna fick material, fysiskt och digitalt, som kan användas i studenternas verksamhetsförlagda undervisning, VFU.

Ung Företagsamhet bidrar till mer jämställt näringsliv

UF-företagande ökar sannolikheten att kvinnor startar företag efter skoltiden – och UF-företag är mer jämställda än företag inom det privata näringslivet. Genom initiativet "Våga vara företagsam", som finansierats av Tillväxtverket, vill Ung Företagsamhet bidra till att fler kvinnor startar företag.

För få kvinnor startar, äger och driver företag i Sverige och regeringen har ett uttalat mål om att främja kvinnors företagande. Genom att synliggöra en bredd av förebilder, hjälpa unga kvinnor att hitta sina individuella drivkrafter och att avdramatisera misslyckanden vill Ung Företagsamhet bidra till att kvinnor ska bli lika självklara som män i rollen som företagare. Ung Företagsamhets initiativ "Våga vara företagsam", som lanserades under våren 2024, bygger på just detta och finansieras av Tillväxtverket.

Ung Företagsamhet bidrar även till ett mer jämställt näringsliv på flera sätt.

- Högre andel kvinnor som driver UF-företag, 45 %, än i näringslivet. Enligt Ekonomifakta är omkring var fjärde av Sveriges cirka 500 000 företagare kvinna.
- Fler kvinnor på chefsposition. I UF-företag som drivs av både män och kvinnor har 55 % en kvinna som vd/företagsledare. Totalt är nästan 5 av 10 chefer i UF-företagen (med titel vd eller företagsledare) kvinnor (45 %). Motsvarande siffra för

det privata näringslivet enligt SCB (Statistiska centralbyrån) är drygt 3 av 10 (32 %).

- Forskning visar att kvinnor med UF-bakgrund är hela 80 procent mer sannolika att starta aktiebolag och att tidigare UF-företagare har 44 procent högre sannolikhet att bli chefer.
- Tjejer och kvinnor utvecklas mer än pojkar och män när de får utbildning i entreprenörskap, exempelvis kring egenskaper som att nätverka och finansiell kunskap, vilket tidigare setts som hinder för kvinnors entreprenörskap, visar forskning.
 - Jag hade inte startat eget så snabbt utan UF-året. Jag fick lära mig om affärsplan, marknadsföring och sånt, innan visste jag inte så mycket om att driva företag. Efter UF-året så är inte barriärerna så höga, det är bara att göra och lära sig längs vägen, säger Ida Norström, UF-alumn och grundare av Energy Effective Solutions.

Våga vara företagsam

Skanna QR-koden för att ta del av initiativets delar:

- Är det lika självklart att starta eget företag som att bli anställd? Så kan vårdnadshavare bidra genom samtal hemma!
- Förebilder! Unga entreprenörer och UF-alumner inspirerar.
- Webbinarie för klassen: Våga vara företagsam – med panel om drivkrafter.

Satsning för att stärka Sveriges innovationskraft

Fler UF-företag, högre innovationshöjd på teknikprogrammet – och ökat självledarskap. En satsning med målet att stärka ungas entreprenörskap och Sveriges innovationskraft långsiktigt.

I över 20 år har Stiftelsen Erik Johan Ljungbergs Utbildningsfond, Ljungbergsfonden, investerat i Ung Företagsamhet, både nationellt och med särskilt fokus på regionerna Blekinge, Dalarna, Gävleborg, Halland, Jönköping och Värmland. Som en av Sveriges största privata utbildningsfonder inom teknik, naturvetenskap och entreprenörskap har UF-företagande på Naturbruks-, Naturvetenskaps- och Teknikprogrammet varit fokusområden, och där har UF-företagandet också ökat.

Tack vare Ljungbergsfondens investeringar lanserades även utbildningskonceptet Globala utmaningar, för grundskolan, förra året. Där får grundskoleelever träna sina entreprenöriella förmågor genom verkliga utmaningar hämtade från näringslivet. Att träna entreprenöriella förmågor och förhållningssätt genom hela skolgången

är viktigt då entreprenörskapet är motorn i innovationssystemet, enligt Sara Jons VD på Ljungbergsfonden. Därför investerar de långsiktigt och möjliggör verksamhetsutveckling i Ung Företagsamhet och de delar även ut ett årligt Teknikstipendium på 10 000 kronor till ett UF-företag.

– Det krävs nya innovationer, affärsmodeller och vanor för att hantera våra samhällsutmaningar. Att utveckla ett entreprenöriellt förhållningssätt och entreprenöriella förmågor kommer att vara nycklar till att lyckas och Ung Företagsamhet är ett fantastiskt sätt att få träna och utveckla det på, säger hon.

Kommande tre år är två av fokusområdena för deras investering att öka UF-företagens innovationshöjd på Teknikprogrammet, med ambitionen att långsiktigt stärka Sveriges innovationskraft, samt att öka självledar-

skapet hos unga genom en ny utbildning.

– Entreprenörskap och självledarskap i bred mening är två av EU:s identifierade nyckelkompetenser. Vi lever i en komplex värld med stora globala utmaningar. Oavsett om du är anställd eller driver eget måste du klara av att navigera i olika typer av utmanande situationer, våga fatta svåra beslut utan att ha fullständiga underlag med fakta och ständigt förmå att lära nytt. För att lyckas med det krävs ett gott självledarskap, säger Sara Jons.

– Dessutom tror jag att man lättare kommer att kunna styra sitt liv och uppnå egna drömmar och mål och samtidigt bidra till en bättre värld med ett utvecklat självledarskap. Det är extra kul med denna satsning då Ung Företagsamhet utsågs till Årets samhällsaktör 2023 i kategorin ledarskap, vilket visar på frågans vikt.

Undersökning: Ung Företagsamhet stärker ungas privatekonomi

Mer sparande, bättre kunskaper om sparformer och ekonomiska begrepp. En undersökning från Swedbank visar på positiva effekter av UF-företagande för unga vuxnas privatekonomi.

Julia Hofvendahl.
Foto: Jenny Hallengren

Många unga, 44 procent, oroas över ekonomin, enligt rapporten Back2School 2023 från Ungdomsbarometern där över hälften av de tillfrågade upplevde att deras levnadsstandard sänkts på grund försmärad samhällsekonomi. Samtidigt visar en undersökning från Swedbank på positiva effekter mellan unga vuxnas sparande och kunskaper om privatekonomi om de tidigare drivit UF-företag genom Ung Företagsamhet på gymnasiet. Personer som tidigare drivit UF-företag sparar mer, i flera olika former, och uppger att de har bättre kunskaper om ekonomiska begrepp och sparformer än personer som inte drivit UF-företag, enligt undersökningen.

– Övning ger färdighet! Genom att träna på att driva företag får du kunskaper och insikter för verkliga livet. Kunskaper du kan dra nytta av när det kommer till din egen privatekonomi, som till exempel att jämföra priser och ta in offerter, räkna, planera och fatta ekonomiska beslut, säger Julia Hofvendahl, ungdomsekonom på Swedbank om skillnaderna.

Swedbank är partner till Ung Företagsamhet där UF-företagarna bland annat erbjuds gratis banktjänster och föreläsningar. Goda kunskaper om sparande, regelbundet sparande och olika ekonomiska begrepp lyfter Julia Hofvendahl fram som extra betydelsefulla skillnader, mellan de som drivit UF-företag och inte. Enligt henne kan UF-företagande bidra till ökad kunskap och intresse, två viktiga faktorer för att få till en sund och hållbar ekonomi. Att öka ungas kunskaper kring privatekonomi är viktigt enligt Julia Hofvendahl.

– Att vara ung vuxen är en tid i livet när drömmarna kan vara stora och både möjligheterna och fallgroparna många. Det är nu många sätter grunden för resten av sitt liv. Vilket liv man kan skapa sig beror på många sätt vilken kunskap om ekonomi man har, och hur förmågan att hantera pengar ser ut.

Fotnot: Undersökning genomförd av Kantar Sifo på uppdrag av Swedbank i mars 2023. 1 219 personer mellan 18 och 29 år deltog.

Ida Friis, skolinspiratör på Ung Företagsamhet Jönköping inledde Framtidsskoll på Junedalsskolan, där även Corina Kuzma från Swedbank medverkade.

Framtidsskoll och framtidstro på schemat

Entreprenörskap, arbetsmarknad, privatekonomi, jobb – och inspiration. Det stod på schemat när Ung Företagsamhet för första gången genomförde temadagen Framtidsskoll på anpassad grundskola.

Konceptet Framtidsskoll, ett samarbete mellan Ung Företagsamhet, Swedbank och Sparbankerna, handlar om att ge elever på grundskolan kunskap och framtidshopp inför livet som ung vuxen och har genomförts under flera år runt om i landet. Förra läsåret tog drygt 25 000 högstadiel elever över hela landet del av Framtidsskoll.

Det här läsåret genomfördes också Framtidsskoll för första gången på den anpassade grundskolan, när Ung Företagsamhet Jönköping besökte Junedalsskolans anpassade grundskola årskurs 8 och 9.

När elever står inför sina gymnasieval kan det kännas livsavgörande och svårt, och för elever på den anpassade grundskolan går heller inte alltid verkligheten ihop med det eleven drömmer om. Detta som en följd av till exempel begränsningar i programriktningar på den anpassade gymnasieskolan.

– Därför är det extra viktigt att skolan och externa aktörer finns och visar upp alla de möjligheter som faktiskt finns för våra elever, säger Stina Sjunnesson, skolans studie- och yrkesvägledare.

Under dagen pratade Ida Friis, skolinspiratör på Ung Företagsamhet Jönköping, om gymnasieval, UF-företagande och vikten av självkännet. Corina Kuzma från Swed-

bank berättade om budget, sparande, lån och bedrägerier. Eleverna fick också bekanta sig med förmågor inför framtiden och öva sig på att komma på olika affärsidéer.

Under dagen fick eleverna inspiration från en UF-alumn som berättade om sin resa från anpassad grund- och gymnasieskola, med UF-företagande, till att få jobb. Ett annat inlägg under dagen var passet om CV och personligt brev. Hur skriver man dessa dokument och hur beskriver man egentligen sig själv.

– Passen hade en tydlig agenda och var väl anpassade för vår elevgrupp där det finns nivåskillnader mellan eleverna. Dessutom innehöll passen information från förebilder som eleverna kan relatera till. Det är så viktigt! säger en av de deltagande lärarna.

Rebecca Johansson, projektledare för grundskolan på Ung Företagsamhet Jönköping, var nöjd med dagen och planen är att fler Framtidsskoll på anpassad grundskola kan hållas framöver.

– Det är viktigt att eleverna får med sig dessa kunskaper och ser sina möjligheter i framtiden. Extra roligt var att eleverna deltog så aktivt och vågade ställa massor av intressanta frågor till föreläsarna, säger hon.

Björn Elfstrand, vd, Sparbankernas Riksförbund
Partner till Ung Företagsamhet

Varför investerar ni i Ung Företagsamhet?

– Sverige utvecklas och drivs framåt av innovation och entreprenörskap. UF-företagande är en fantastisk möjlighet att prova på att driva företag – på riktigt. Därför har Sparbankerna stöttat Ung Företagsamhet under många år.

Varför är det viktigt att utveckla sina entreprenöriella förmågor redan i grundskolan?

– Att öva på saker som kanske känns stort och svårt gör att man utvecklas och ger viktig kunskap som man tar med sig resten av livet.

Om Framtidsskoll

I ett flertal regioner över hela landet arrangerar Ung Företagsamhet, i samarbete med Swedbank och Sparbankerna, den kostnadsfria temadagen Framtidsskoll för högstadielklasser. Utbildningskonceptet innehåller tankeväckande föreläsningar på temat entreprenörskap, jobb och privatekonomi. Syftet med Framtidsskoll är att förbereda eleverna inför stundande välgval. Kort och gott - att ge dem koll på framtiden.

Förra läsåret tog drygt 25 000 högstadiel elever över hela landet del av Framtidsskoll.

Ulrica Bergström, projektledare samhällsengagemang, Swedbank
Partner till Ung Företagsamhet

Hur kan Framtidsskoll bidra till att öka ungas livsmöjligheter?

– Med Framtidsskoll vill vi visa på elevernas möjligheter att göra aktiva och medvetna val för sin framtid. När det gäller just privatekonomi, som vårt pass handlar om, vet vi att barn som lär sig om pengar har större chans att få en sund och hållbar ekonomi som vuxna.

”Alla elever på yrkesprogram borde få driva UF-företag”

För sitt arbete med att stötta, bygga relationer och öka elevernas självförtroende. UF-läraren Carina Karlsson Flink blev Årets yrkeslärare 2023 – där arbetet med UF-företagande en stor del i framgången enligt henne.

Carina Karlsson Flink har jobbat som yrkeslärare på VBU Högbergsskolan i Ludvika sedan 2012. Hon undervisar på försäljnings- och serviceprogrammet – och är UF-lärare, något hon varit sedan starten av lärarbanan. 2023 utsågs hon till Årets yrkeslärare på Lärargalan.

I motiveringen från eleverna lyfts Carinas förmåga att möta och stötta dem i det dagliga arbetet, att hon är rak och ärlig samt har en förmåga att se dem och vara en trygg vuxen som de litar på och kan prata problem och skratta med. Carina själv tror att mycket handlar om just hennes roll som UF-lärare och arbetet med UF-företagande.

– Ung Företagsamhet är en stor del av min undervisning och utan UF-företagandet hade jag nog inte jobbat som lärare. Allt vi gör från årskurs ett till tre får utlopp när de driver UF-företag. När man coachar i att bli en bättre säljare eller marknadsförare så är

LÄRARGALAN 2023
ÅRETS YRKESLÄRARE
Carina Karlsson

det mycket relationer man jobbar med. Man behöver jobba med deras självkänsla och självförtroende. Vi pratar mycket om att våga vara sitt eget varumärke, men om mycket annat också som kan vara tufft, och jag utmanar dem.

Vad ser du att eleverna främst får med sig av UF-året?

– Framförallt en personlig utveckling. Det är det som de flesta tidigare UF-eleverna säger. Att även om UF-året gick dåligt så fick de många lärdomar, mest om sig själva men även kring företagande. Årets yrkeslärare tycker att UF-företagande borde vara obligatoriskt för alla yrkesprogram.

– Många blir ju egna företagare men även om man blir anställd har man nytta av det man lär sig. Det största hindret jag ser är att det behövs en skolläring som prioriterar entreprenörskap, men också att det blir fler lärare inom yrkesprogrammen som förstår hur enkelt det är, och hur mycket det ger.

Anna Carlström, kanslichef, Familjen Kamprads stiftelse
Partner till Ung Företagsamhet

Varför är entreprenörskap viktigt inom yrkesprogram?

– Att under skoltid få prova sin idé, lyckas, misslyckas och att våga ger bättre förutsättningar att senare i livet hantera den egna framtiden. Särskilt viktigt inom yrkesprogrammen för att få tillgång till förebilder, näringslivskontakter och en verktyglåda full av kompetenser. Utbildning är en framgångsrik väg för att få fler att kunna, att vilja och att våga starta företag.

Ny jobbplattform ska koppla samman näringsliv och UF-alumner

Platsannonser från Ung Företagsamhets partners, tips för att skriva cv eller inför jobbintervjun. UF alumnis nya jobbplattform ska knyta UF-alumner och näringsliv närmare varandra. Ung Företagsamhets partner Scan Sverige ser flera fördelar med den nya satsningen.

Den nya plattformen UF alumni jobb finns tillgänglig för medlemmar i UF alumni, Ung Företagsamhets nätverk för tidigare UF-företagare, i inloggat läge på ungföretagsamhet.se. Medlemskapet är kostnadsfritt. Där kan UF-alumner hitta jobbannonser både i sin region, men även över hela Sverige. Annonserna har publicerats av partners till Ung Företagsamhet som redan har testat att publicera lediga tjänster på den nya plattformen. Enligt Maria Lindholm, HR chef på Scan Sverige, är deras investering i Ung Företagsamhet självklar då de vill "uppmuntra nästa generations medarbetare, innovatörer och entreprenörer, till att arbeta inom den livsviktiga livsmedelsbranschen". Hon ser flera fördelar med att kunna nå målgruppen UF-alumner.

– Det ger oss en direktkanal till ungdomar med erfarenhet av att driva UF företag och som just är i skedet att gå ut i arbetslivet och är taggade på att börja jobba. På Scan kan vi erbjuda både sommarjobb och tillsvida-

reanställningar inom tillverkning, försäljning, marknadsföring, ekonomi och produktutveckling till exempel. Det är en happy-happy situation för bägge parter, säger Maria Lindholm.

Enligt henne är UF-företagande en stark merit att ha på cv:et.

– Det är mycket meriterande då det visar på driv, nyfikenhet och engagemang. Man har upplevt hela företagsåret och alla delar av företagandet vilket är en värdefull erfarenhet oavsett om man fortsätter driva företag eller inte.

Just företagsamma förmågor, som man tränar mycket genom UF-företagande, värderas högt av dem, enligt Maria Lindholm.

– Förutom att man delar vår kärlek till god mat och det svenska landskapet så söker vi framförallt proaktiva lagspelare. Medarbetare som är duktiga på att samarbeta, har ett driv och en nyfikenhet på att lära sig mer och utvecklas. Det är vad vi skapar tillsammans som gör skillnad.

Maria Lindholm.

VI ÄR STOLTA ÖVER VÅRA PARTNERS

TACK FÖR ATT NI ÄR MED OCH BYGGER SVERIGES FRAMTID

GULDPARTNERS

Fortnox

Familjen Kamprads stiftelse

Triton

SILVERPARTNERS

Rösurs

BRONSPARTNERS

företagarna

V O L V O Citi Foundation

PARTNERS

Bloomberg

concentrix

MEDIAPARTNER

SvD

MÄSSPARTNER

LOKA

MED STÖD FRÅN

Skolverket

Stöd oss – bli partner!

Scanna QR-koden så kan även du investera i Sveriges framtid

